НАШ СОБОР
Жовтень 2021/05(050)

ПАТРІАРХ ЛЮБОМИР

Роман ВАСИЛЬКЕВИЧ, Марія ВАСИЛЬКЕВИЧ РИПАН
Вуйко — Патріярх

Як бути патріархом для Церкви та своєї родини.

см.10

Тетяна ШПАЙХЕР
Переспів життя Блаженнішого Любомира

Біографія Блаженнішого у віршах.

см.13

Дмитро СІМАНСЬКИЙ, Тетяна ШПАЙХЕР
Закулісні мемуари

Більше не Глава УГКЦ. Невідомі подробиці зречення.

см.22

о. Андрій БОДНАРУК

Головний редактор

Люди нашого життя

На дорозі нашого життя зустрічаємо різних людей, які так чи по-іншому входять у його історію.

Хтось залишає добрі сліди, а хтось негативні. Хтось залишається велетнем духу, а хтось покидає нас як останній негідник. Про когось згадуємо з усмішкою на лиці, а про когось і згадувати не хочеться. Є безліч людей, і є свята правда, що скільки людей, стільки історій. І ті історії настільки різні, що деякі яскраво сяють у нашому житті, а деякі гасять сяйво інших. Про багатьох історія згадує довгими віками, але й багатьох викреслює зі свого щоденника, щойно вони полишають цей світ, а то й ще швидше.

Чому так діється? Чому одні, як сонце, зігрівають наше життя? А інші, як лід, його охолоджують?

У цьому номері журналу пошукаймо відповіді на це запитання. Скажу від себе, що пошукаємо на прикладі священника, єпископа, духовного батька, Патріарха. На прикладі того, хто мріяв бути Людиною і нею залишився. Залишився на всіх сторінках нашого життя!

Любомир Гузар! Це ім'я викликає і посмішку, і радість, думання, і слухання! Це ім'я викликає багато позитиву, який Блаженніший Любомир носив у собі і яким любо ділився. Саме тому він увійшов в історію нашого життя позитивно. Бо тим добром, яке мав у собі, щедро ділився з іншими. Часто запитував: «Чим можу вам послужити?». І не лише запитував, а й служив.

Вдивляючись у його життя, знайдемо безліч рецептів, як бути щасливими, радісними, успішними. Потрібно просто цим ділитися. Не тримати в собі. Добро є немовби депозитом, віддаючи який згодом отримуємо ще більше. Не дарма знаємо вислів: «Хто бере, той наповнює руку, а хто віддає, той наповнює серце».

Це і є рецепт щастя, як бути Людиною. Блаженнішому Любомиру це вдалося. Я впевнений, що і нам вдасться. Лиш би хотіти!

Цього Вам бажаю.

Якщо Вам подобається наше видання та бажаєте підтримати роботу медійних проєктів Церкви, то просимо Вас скласти пожертву скориставшись цим QR-кодом.

скануйте у

Приват 24

З попереднім номером журналу можна ознайомитись за посиланням

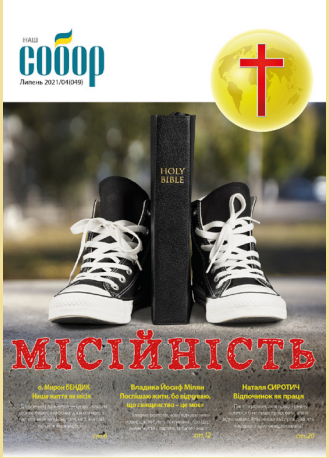

Зміст

До теми номеру:

о. Полікарп МАРЦЕЛЮК
Добрий початок — половина успіху справи 4

Данута КОСТУРА
Біблійні читання Патріаршого товариства з Блаженнішим 6

Роман ВАСИЛЬКЕВИЧ і Марія ВАСИЛЬКЕВИЧ РИПАН
Вуйко — Патріярх 10

Тетяна ШПАЙХЕР
Переспів життя Блаженнішого Любомира Гузара 13

Олесь СИДОРУК та Борис КРИЛОВ
Прийняли виклик. 18

Владика Йосиф МІЛЯН щодо першого пам'ятника Блаженнішому Любомиру 20

Дмитро СІМАНСЬКИЙ, Тетяна ШПАЙХЕР
Закулісні мемуари 22

Богдан КОВАЛІВ
Блаженніший Любомир та Лицарі Колумба в Україні 25

Ірина АРШИНОВА
"Молитися і працювати!" 26

Постійні рубрики:

Книги Любомира Гузара або про нього 26
#добре чтиво

Любомир. Бути людиною 28
#добре кіно

о. Полікарп МАРЦЕЛЮК, ЧСВВ

Голова Постуляційного центру беатифікації УГКЦ

Добрий початок — половина успіху справи

Пам'ять праведника буде вічна (Пс. 112,6)

Життя людини складається із зустрічей і прощань, і по-справжньому ми оцінюємо вартість особи, коли втрачаємо з нею зв'язок не через брак часу чи відстань, а коли вона залишає наше життя. Справді, досвід втрати спонукає пригадувати нам ті моменти, у яких дорога нам людина в особливий спосіб підтримала нас у хвилину тривоги чи сум'яття.

Блаженніший Любомир, усміхнений, з проникливим поглядом і добрим словом, залишив у серцях багатьох вірних, а також священників та владик, як в Америці, так і в Римі, як у Львові, так і в Києві, світлий спомин, який ми бережемо як дорогу серцю пам'ять про сокровенну зустріч із праведним і мудрим архиєреєм. Плекаючи світлу пам'ять праведників, Католицька церква спонукає спільноту душпастирів і вірних самим визначити, хто є для неї провідником, за прикладом якого вона прагне плекати храми людських душ. Подібно й ми хочемо вшанувати ім'я світлої пам'яті Блаженнішого Любомира не лише у день його народження, молячись до Господа Бога за прощення його гріхів, але й у духовній поставі щодня, будучи щиро переконаними, що за його заступництвом Господь Бог благословить наше життя, і ці знаки благословення ми побачимо в отриманих за посередництвом Блаженнішого ласках, які засвідчать, що сила його заступництва виявлена у численних благодатях і оздоровленнях. Саме тому громада повинна заявити єпископу, що бажає розпочати і буде провадити шляхом, визначеним Церквою (а це або шлях мучеництва, або жертви життя, або геройської практики чеснот) процес прослави Любомира Гузара святим.

Також варто мати на увазі, що цей процес, початий часто на хвилі ентузіазму, не раз заглушує рутина буднів, численні справи та проста юридична казуїстика, якої слід дотримуватись, подібно як лікар дотримується правил гігієни, бажаючи добра пацієнту. Отож майбутній процес вимагатиме витривалості й синергійної співпраці усіх тих, хто безпосередньо добре знав Блаженнішого Любомира і може подати суттєві предметні й об'єктивні свідчення як «за», так і «проти» слави святості життя кандидата.

Церква протягом історії виробила певний шлях цього процесу, прописаний у канонізаційному законодавстві. По суті він, як і будь-який юридичний процес, покликаний спершу справед-

ливо ствердити чи заперечити існування автентичної молитовної слави святості кандидата на престоли, яку не треба плутати ані з доброю репутацією чи моральним авторитетом, ані навіть із величчю добрих справ, які вчинив кандидат. Згодом Постулятор, обраний громадою і затверджений єпископом території, на якій помер слуга Божий, стає немов локомотивом процесу. Спочатку він має зібрати всі опубліковані за життя слуги Божого його письмові праці (авторські книги, статті, аудіо-, відео-документи, інтерв'ю), а також приватну документацію (кореспонденцію, записки і щоденники) та твори, які стосуються слуги Божого (свідоцтва, атестати, дипломи, публікації — весь цей масив має бути цілісним, починаючи від місця народження і праці слуги Божого, і аж до останніх записок. Утім, документи — це лише письмова частина доказів, адже є, як уже було згадано, наочні свідки, які мають зголоситися до Постулятора і під присягою виголосити свої свідчення про кандидата, розповідаючи усе, що знали і бачили із життя в його родині, спільноті, під час навчання чи молитви, правдиво характеризуючи Слугу Божого.

Зібраний обсяг свідчень Постулятор покликаний зреферувати в запиті на початок процесу і представити єпископу, висловивши власну думку про автентичну славу святості, та рекомендувати єпископу розпочати процес. Опісля єпископ номінує і вислуховує думки двох незалежних цензорів-богословів, які аналізують усі опубліковані твори слуги Божого на предмет вірності вірі і моральній доктрині Католицької церкви. Після цього єпископ розпочинає першу сесію процесу проголошенням декрету про створення Історичної комісії для праці над збором усіх документальних свідчень, а також церковного Трибуналу для збору під присягою свідчень. Урядовці процесу, склавши присягу, зобов'язуються вірно зібрати усі докази та дотримуватися таємниці слідства і не розголошувати характеру зібраних ними матеріалів. Зі своєї сторони Постулятор, який не бере участь у зборі і опрацюванні доказів, повинен поширювати знання та інформацію про слугу Божого як через публікації, так і через Інтернет-блоги та сторінки, заохочуючи вірних пізнавати постать Слуги Божого та просити у нього ласк і оздоровлень, адже саме оздоровлення, що відбулося в надзвичайний спосіб, чудо стане згодом останнім аргументом процесу, який не є плодом інтелекту людини, а інтервенцією Бога доказом Його благовоління через заступництво кандидата.

Щоправда чудо має відповідати чітко окресленим вимогам: повинне бути науково непояснюване (як, наприклад, зцілення від прогресуючої онкології) та не бути наслідком аплікованої терапії з вірогідним позитивним прогнозом, а навпаки, всупереч сумному прогнозу динаміки хвороби, без медично пояснюваної причини; воно має бути лише наслідком молитовного заступництва Блаженного перед Богом, про яке звернувся до нього хворий, і що зрештою стало джерелом оздоровлення. Зцілення також повинне мати моментальний характер, бути повним і без рецидивів, що засвідчує відповідний проміжок часу. Звичайно, вірні мають віддано молитись, але теж робити усе, що від них залежить, щоб боротися із хворобою чи проблемою в житті. А якщо отримали ласку, пам'ятати про вдячність і скласти свідчення про неї. Зібрані свідчення і документи Постулятор подасть медикам до оцінки, а богослови ствердять, що молитва передувала хронологічно події зцілення. Усі матеріали єпископ, зваживши на думку експертів, передасть у Конгрегацію святих, де можливе чудо вивчать на предмет відповідності критеріям чуда, та через підтвердження колегією кардиналів Папа остаточно проголосить декрет про надзвичайне оздоровлення як аргумент слави святості кандидата.

Отож процес прослави Любомира Гузара святим, який щиро бажаємо розпочати, має бути означений мудрістю продуманих кроків, якою так відзначався Блаженніший, проникливістю та фаховістю урядовців, а також стійкістю і покорою рішення спільноти. Тож витривало розпочинаймо шлях визнання геройської практики чеснот Блаженішого Любомира! Фахово, з молитвою та зі страхом Божим розпочнімо цю дорогу і молімося щодня в надії піднесення Блаженнішого Любомира на престоли святих Церкви Христової!

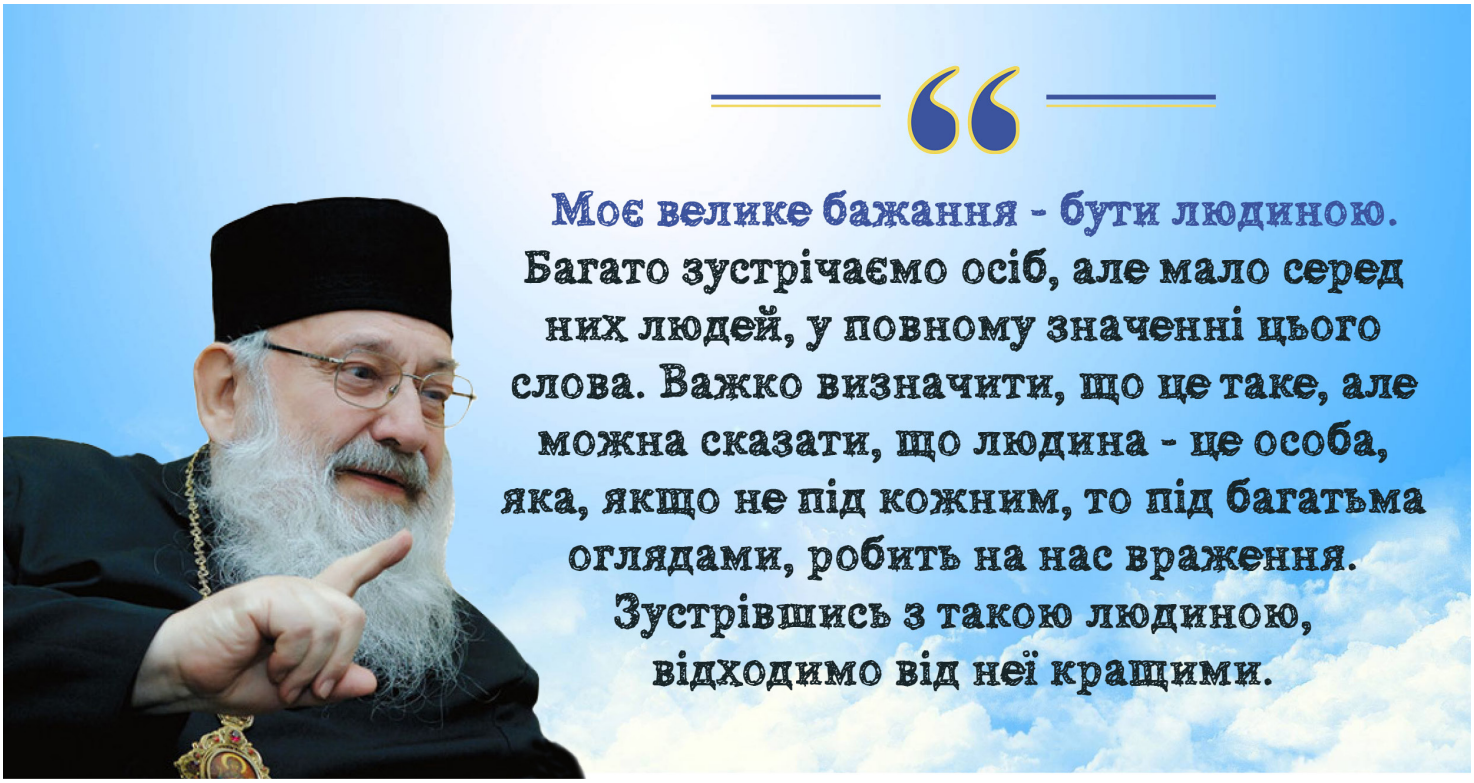

Данута КОСТУРА

Біблійні читання Патріаршого товариства з Блаженнішим Любомиром

Восени 2013 року в ірпінський храм Різдва Пресвятої Богородиці завітали митрофорний протоієрей Олекса Петрів та Олена Ганцяк-Каськів, тодішня голова Патріаршого Товариства Святого Володимира. Після Служби Божої зайшла розмова про відновлення Біблійних читань. Проводитиме їх Блаженніший Любомир. Запросили на читання, сказавши, що добре було б якось їх зафіксовувати.

Невдовзі з Товариства повідомили, що Біблійні читання відбудуться у приміщенні Конгресу українських націоналістів, що на вулиці Антоновича. Прийшло багато людей. Збиралися там щотижня ще кілька разів. Невдовзі Біблійні читання перемістилися на вулицю Інститутську, де УГКЦ винаймала приміщення.

Це були чудові часи. Духівник Товариства о. Олекса читав уривки з Євангелія, а Блаженніший потім їх пояснював. Просто і доступно. Після цього пропонував о. Олексі щось додати до сказаного.

А тоді звучало: «Може у когось будуть питання?». Питання були. Різні. І на всі Блаженніший давав відповіді. Щиро, чесно, аргументовано, часом із доброю іронією.

Після Читань ще довго не хотілось ні з ким спілкуватися. Було відчуття якогось катарсису. Хотілось якомога довше побути в цій аурі, яку він творив своєю світлою особистістю.

Звістка про відхід Блаженнішого у засвіти застала нас на читаннях, які проводив отець Олекса.

Непросто було змиритися, що його вже немає серед нас. Проте Бл. Любомир присутній на Читаннях. Присутній у повторенні його висловлювань, у припущеннях, як би він відповів на це чи інше питання.

Біля нього світ ставав добрішим, чистішим, розумнішим.

Подаю деякі відповіді Блаженнішого Любомира на запитання, які звучали на Біблійних читаннях, максимально зберігаючи його спосіб висловлювання, мову.

Про об'єднання церков в Україні

Чого нам бракує? Щоби всі люди, і православні, і католики, щоб ми всі прагнули єдності, прагнули справді поєднатися. А друга річ, чого нам бракує і над чим нам треба дуже і дуже попрацювати, щоб наша Церква була собою. Слуга Божий митрополит Андрей над тим багато працював. І дуже добре почав, і ми це дальше продовжуємо. Але мені здається, занадто повільно. Ми маємо багато різного роду проблем і, на жаль, нема достатнього наголосу на тому, що Церква колись була одна. Треба представляти людям: «Люди, дивіться, Церква колись була одна».

На жаль, була представлена фальшива історія. Ми мусимо просити наших істориків пояснювати авторитетно, як направду воно було. І то знання поширювати в народі. Щоб молодь вчилася, старші читали і роздумували. Ми, на мою думку, замало активні в тому напрямку. І, як я вже сказав, замало хочемо. Занадто багато звертаємо увагу на різниці, на те, що нас тримає далеко одне від одного. Стараємося це підтримувати, замість того, щоб шукати те, що вже нас об'єднує. Поборювати, долати ті перешкоди, які є. І повертатися до первісної єдності часів Володимира.

Що таке Київське Благочестя

Благочестя – це побожність, це спосіб прославляння Бога. На світі багато народів, багато мов. Усі народи мають свою культуру, своє бачення світу.

Хоча Церква є Вселенською, але є помісні Церкви. Благочестя по всьому світу обумовлене своєю культурою.

Кожна людина прославляє Бога відповідно до своєї культури. Київська церква є типовою для нашого народу. Ми відправляємо нашу Літургію українською мовою. Зійшовшись у храмі, ми співаємо разом. Німецькі чи американські церковні пісні є іншого характеру. Коли ви підете в церкву в Італії, там співають по-іншому. Коли зайдете в церкву в Німеччині, почуєте, що священник проповідує спо-

кійно, в італійській священник проповідує, жестикулюючи. Для італійців природно говорити жестами. Християни в Італії поводяться у храмі не так, як американці чи японці. Вони поводяться, як італійці. Та ж сама Церква у Франції є іншою щодо способу виявлення своєї віри чи навіть бачення своєї віри.

Подивіться, як намальована Богородиця у Святій Софії і як у мексиканській Гваделупі. У нашій, як українка, у мексиканській, як мексиканка. Візьміть грецьку й українську ікони. Грецька намальована більш темними фарбами, українська має ясні фарби. Християнство є інкультуроване.

Українське Благочестя має одну з дуже гарних рис – гостинність. Пригадайте, як Ісус Христос у м'ясопусну неділю запитував «чи прийняли ви чужинця»? Охоче приймати людей – гостинність, яка є дуже питомою для нашої культури і нашої духовності.

Навколо яких цінностей може об'єднатися українське суспільство

Дозвольте, я зацитую слова з колись дуже популярної пісні: «Все на світі можна вибирати, сину. Вибрати не можна тільки Батьківщину». Ми є діти одного і того самого народу, ми до того народу належимо невипадково. Ми в цьому народі народилися. Ми можемо вибирати громадянство, але не можемо вибирати національну приналежність.

Я майже 20 років був громадянином США. Але чи справді я став американцем у повному розумінні цього слова? Або перестав бути українцем, цілковито залишаючи свою ідентичність?

Дозвольте звернути увагу на одну річ, яка для мене є дуже самозрозумілою.

Сьогодні чи в північній, чи в південній Україні, якщо є сім'я, то вона має дуже подібні проблеми. Я думаю, треба звернути увагу на те, що є спільність проблем.

Щоб усвідомлювати свої спільні потреби, що на півночі, що на півдні, нам потрібні місця праці, певний порядок, добрі школи – все те, що потрібно кожній сім'ї, де б вона не жила. Цінність потреби вже є, її треба тільки підкреслити.

Треба усвідомлювати, знову ж, що житель північних областей України є національно свідомим. Там була завжди Україна. Ті жителі є глибоко закорінені у свої традиції.

Натомість на півдні, де колись було Дике поле, куди насилу привезли людей, які не закорінені там, тут постає дійсна проблема.

Одним словом, ми мусимо працювати при допомозі культури й освіти, щоби виробити у собі, у кожного громадянина почуття національної приналежності. Це візьме якийсь час, і цього годі заперечити.

У Києві є земляцтва з різних регіонів України. Я мав нагоду бути раз і був заскочений, як вони сильно відчували якусь внутрішню спільноту. Мені здається, що треба це далеко більше розпрацьовувати, поглиблювати, щоби свідомість національної єдності зробити дійсною. Це вимагає певного часу.

Ми жили, на жаль, впродовж останніх 200 років під різними окупаціями, які не сприяли випрацюванню національної єдності. Над тим ми повинні дуже добре застановитися і розвернути дуже конкретну програму з національної свідомості. Особливо кажу тим, хто відповідає за науку, культуру, освіту. І тоді буде національна єдність.

Про прощення

Прощення має психологічний момент. Позбутися образи на кривдника нелегко. То є духовний виклик. Такі речі, це як хронічні недуги – не лікуються однією пігулкою. Треба багато працювати в тому напрямку. І при Божій допомозі подолати. Але треба бути свідомим того, що це інколи вимагає років.

Як можна молитися за Росію, якщо вона – зло

Ми молимось не за грішні успіхи Росії, а щоб вона не робила кривди, не робила гріха, не приносила страждань. Ми просимо Бога: «Господи, дай їй розуму».

Про хабарі

Ми багато говоримо про хабарництво. Якби ми, християни, відмовилися всюди приймати або давати хабарі, все виглядало б інакше. Закони нічого не зроблять, поки люди не будуть їх виконувати. Якби ми мали моральну силу, відвагу виконувати закони, навіть коли з нас сміються, наше суспільство було б кращим. Наш приклад є набагато важливішим, ніж проповідь священника, бо священника чують тільки в церкві. Ми повинні бути свідомі того, що така наша поведінка – це забезпечення кращого майбутнього.

Національна ідея і християнські цінності

Коли глянемо в історію нашого народу, то мені здається, що нам не бракує національної свідомості. Що з нами сталося за останніх 70 років? Нам насильно нав'язували поняття цілком іншої людини. Ми вже не були українцями, ми мали бути радянськими, совєцькими людьми. Українство було якби прикраса, а не щось суттєве.

Мені здається, що сьогодні є дуже важливим після пострадянського періоду нашої історії усвідомити собі, в чому полягає оця радянщина. Сьогодні, мені здається, що ми ще дуже радянські з багатьох оглядів.

Я жив поза Радянським союзом. Два роки, з 39-го по 41-й, я був у Радянському союзі, але я не виростав, не виховувався у цьому способі мислення, світогляду.

Я дивлюся на ситуацію з іншого досвіду, але це вважаю для себе певним недоліком. Я не годен зрозуміти, що діється. Я би дуже просив науковців, соціологів, діячів культури, щоби вони глибинно простудіювали стан нашої душі сьогодні, в пострадянській дійсності.

Я можу сказати узагальнено.

Дуже важливим елементом у формуванні людей за радянських часів був страх, використовуваний як засіб поневолення. Ми все ще живемо в страху.

Ми кажемо, що хочемо до Європи. Що значить до Європи? Та ми також Європа.

А що то значить, європейські цінності, наскільки вони справді є сьогодні діючими?

Тут розходиться не тільки про європейські цінності, розходиться про християнські, духовні, релігійні цінності, наскільки вони знайшли свій прояв у західноєвропейській традиції.

Українське Благочестя має одну з дуже гарних рис – гостинність.

Західна Європа сьогодні має також свої поважні духовні проблеми. Отже, не наслідувати, дозвольте, що так скажу, не мавпувати Захід, але критично, глибинно застановитися, що в Західній Європі є справді християнського походження: поняття людини, гідності, свободи.

То не є поняття тільки політичні чи соціологічні. Для мене ці поняття повинні бути трактовані перш за все як релігійні, християнські.

Я маю таке враження, що коли ми завтра ввійдемо у нашу власну українську культуру, навіть після всіх тих перипетій, які вона перейшла за комуністичних часів, все ж наша культура залишиться до певної міри християнською. Вона є тим елементом, який формує нашу ідентичність.

Одним словом, глянути не тільки у майбутнє, а також не забути черпнути із криниці нашого національного культурного досвіду.

Чи професія артилериста суперечить християнству?

Християнин не має права на агресію. Він має право боронитися.

Ісус Христос сказав, що якщо тебе вдарять в одну щоку – підстав другу. Це відноситься особисто до однієї особи. Але цього не можна сказати іншій. Якщо християнин є свідком, що комусь роблять кривду, у нього є обов'язок боронити скривдженого. Якщо напад смертоносний, він має право боронити себе та інших тим самим способом.

В одній із київських шкіл мені поставили питання, чи може християнин відмовитися від військової служби. Може, коли його совість не дозволяє йому стріляти. Але тоді він повинен виконувати іншу службу. З титулом мобілізації. Батьківщина. У той самий час правдивий християнський патріот не ненавидить інших, не бажає їм зла, не шукає їм зла. Хотів би, щоб усі, хто до нас сьогодні прихильні чи не прихильні, сповняли Божий Закон.

Про мир між Україною і Росією

Мені здається, що беручи під увагу конкретну ситуацію, я не уявляю собі щирого, правдивого миру між нашими державами і народами.

Думаю, що дорога до справжнього миру сьогодні між Росією і Україною вимагає довгого часу. Думаю, що це є можливим і здійсненним. Але щоби до цього дійти, нам треба багато часу для опрацювання двох сторін щирого бажання миру і такого стану душі, у якому стосунок буде побудований на позитивному бажанні, а не тільки на домовленостях.

Якщо ми говоримо про справжній

> **Християнин не має права на агресію. Він має право боронитися.**

Про мир

Дозвольте мені сказати щось про мир. Про те сьогодні багато говориться. Прагнемо миру. Мир є між людьми, між групами, між народами, між державами.

Мир можливий тільки тоді, коли всі сторони його бажають. Однаково бажають. Миру не може бути, коли тільки одна сторона цього бажає. Мир односторонній – це є щось немислиме. Мир мусить бути бажаним усіма.

Мир, це не тільки перемир'я, пакт неагресії: не будемо один одному робити шкоди, будемо якось так співжити. Це не є мир.

Мир – це стан душі, позитивний стан душі, щире бажання добра другій стороні.

Щодо справедливості, то це умовина. Не може бути любові, бажання добра другому без почуття і здійснення справедливості. Справедливість є самозрозуміла річ. Це не є тільки справа домовлення. Ми домовляємося, що так і так. Це буде знову ж свого роду пакт неагресії, це є домовлення.

Але там немає справжнього миру. Повторюсь: Мир – це є стан душі, позитивний стан душі, щире бажання добра

Про «кумівство»

«Кумівство» не є суто українським явищем. У фаховій літературі є його відповідник – непотизм, який має грецький корінь і глибоку історію. Це старе лихо. Непотизм засуджується народами. Ми повинні також навчитися такої практики – не допускати будь-якої форми непотизму, бо воно не приносить нашій державі користі.

Що значить любити ворогів

Ісус Христос вчить нас любити навіть ворогів. Що то значить, любити ворогів? То значить бажати, щоби вони сповняли Божий закон так ревно, як ми хочемо це робити. Молитися за ворогів, то не значить молитися, щоби їм краще все вдавалося. Це молитися, щоби вони стали на добру дорогу.

Ісуса Христа розпинали, а він молився за тих, що його розпинали. Молився: «Отче, не знають, що роблять. Якби знали, то би не робили».

Факт, що є агресія. Важко заперечувати. Але ми хочемо бути справжніми патріотами. Патріот – це той, хто любить свій народ більше, ніж усі інші народи, бо він до нього належить, бо то є його мир, то цей мир потребує довгого часу і переосмислення, нового розуміння один одного, взагалі розуміння, що таке бути сусідами. Це вимагає часу.

Те, що якби завтра ми засіли до столу і попідписували документи про те, що не будемо один на одного нападати, не будемо робити прикрощів один одному, будемо один одного толерувати, справедливо відноситися один до одного – це, мені здається, був би непоганий початок, але далеко не те, що є справжнім миром.

Це була би домовленість. Але принаймні це створювало би ситуацію, в якій можна було би крок за кроком, вивчаючи один одного, за якийсь час дійти до такого стану, коли ми могли би сказати: між нами панує справжній мир.

Про примирення

У Західній Європі впродовж 18 – 20 століття були недружні відносини між Німеччиною і Францією. Але після Другої світової війни два народи і держави, які між собою часто воювали, якось сказали собі: досить, нам треба жити в мирі. Варто було би проаналізувати, як то сталося.

Інший приклад, може трошки іншого

характеру.

Між Польщею і Німеччиною відносини перед Другою світовою війною, під час війни, були далеко не приязні. Але закінчилася Друга світова війна, і ще додатково після Вселенського Собору 60-х років одна сторона сказала: мусимо перепросити і просити прощення. І друга сторона відповіла позитивно: так, ми відчуваємо потребу в примиренні.

І можна сказати, що сьогодні Німеччина і Польща живуть і діють дружно.

Хтось повинен зробити перший крок. Мені здається, ситуація є така, які є обставини. Можна зробити перший крок і, як то кажуть, говорити до глухих вух. Перший крок має сенс, коли є надія, що буде відповідь. Коли надії нема, то перший крок звучить, прозвучав і забувся.

Свого часу Блаженніший Мирослав-Іван Любачівський звернувся до російських християн із пропозицією примирення. Але ту руку, яку він простягнув у надії, вони не прийняли – вона залишилася у повітрі.

Між українською і польською католицькими Церквами вже у 1987 р єпископи від двох народів зійшлися в Римі, в семінарії Святого Йосафата, і там предстоятель польської церкви Примас Глемб і предстоятель української греко-католицької церкви бл. Мирослав Любачівський у присутності всіх єпископів польських і українських, які в той час були у Римі, заявили, що нам, нашим народам, нашим церквам треба примиритися. Вони вживали класичну формулу: прощати і просити прощення. На жаль, це був такий час, що в Україні і Польщі годі було щось такого говорити.

Але у червні 2005 року ми це повторили на підставі прикладу наших попередників. Польський єпископат у Варшаві на велелюдній Святій Літургії прочитали документ, який ми з ними вже узгодили.

Вони сказали: «Ми, єпископи Польської католицької Церкви, вважаємо, що нашим народам треба примиритися. Ми прощаємо за те, що нам зробили і просимо прощення за те, що наш народ зробив». Вони не мали мандату говорити від імені народу, то вони сказали: «Ми це робимо. Запрошуємо всіх присутніх долучитися до нас». Там було багато народу. Народ сказав на площі: амінь!

Через тиждень це саме повторилося у Львові. Ми, українські греко-католики прочитали ту саму декларацію і запросили присутній народ долучитися до нас, а було нас багато людей, і народ також сказав: амінь! На жаль, ми замало попрацювали, щоби це примирення практично здійснювати, але все ж таки воно відбулось.

У 1987 році у Римі розуміли і відчували, що такого примирення не буде.

Тепер, повертаючись до того, хто має робити перший крок. Треба мати надію, що буде відповідь. Бо робити крок, якщо буде розуміння, що будете говорити до стіни, то нічого не дає. Якщо має бути щире примирення, а примирення, це є шлях до миру, то мусить бути надія, що буде відповідь, що хтось це прийме і скаже те саме. Примирення не є односторонння справа. Воно скоріше чи пізніше мусить бути двостороннє. Примирення стає тоді вступом до справжнього миру.

Якщо нема надії на відповідь, я не знаю, що робити. Плекати позитивні почування, чекати і надіятись, що колись цей наш голос почують і на нього прийде щира, практична відповідь.

Пізнати Божу волю

Перед Євангелієм священник каже, щоби ми однаково думали, як думає Ісус Христос. Одним словом, кожен з нас повинен дуже серйозно, по-Божому старатися у своєму житті вдосконалюватись, крок за кроком сповняти Божу волю, бо це є одинокий спосіб розв'язати дуже прикру ситуацію, в якій ми сьогодні опинилися.

Наші Церкви католицькі, православні, протестантські закликають своїх вірних молитися. Що значить молитися? То не значить, щоби ми представляли Господові Богові нашу програму: «Господи, так треба робити».

Ми маємо Богові поручити, а він знає розв'язки.

Господь Бог найкраще знає, що і як треба робити.

Ми, коли молимося за всіх, за свою Батьківщину, людство, перш за все за свій народ, повинні в такий спосіб підходити, що ми поручаємо Богові розв'язки, які ми самі не знаємо. Ми можемо фантазувати, так було би добре чи так.

Господь Бог один знає, як направду було би найкраще для нас.

З другої сторони, ми самі у своєму особистому житті повинні старатися пізнати Божу волю. Як нам треба в таких обставинах поводитися? Запросити Господа Бога і старатися за його ласкою жити по-християнськи.

Це, на мою особисту думку, одинокий, тривалий, солідний спосіб змінити світ на краще.

Вуйко — Патріярх

Просили написати статтю зі спогадами про те, як бути патріархом для Церкви та своєї родини. Нашої мами Марти молодший брат — це наш Вуйко Любко.

Треба почати з того, як бути доброю, нормальною людиною без притенсій. Через представлені спогади мойого брата, Романа, можна побачити, як наш вуйко, який обрав священниче служіння, з часом став патріярхом нашої родини через його приклад, дбайливість і щиру молитву.

Молодого семінариста попросили на хресного для першої сестрінки, Марійки, яка народилася в Нью Йорку. Тоді Любомир боявся піднімати дитину щоб "не зламав." З часом страх минув, як бачите в споминах:

Великий вплив скромного Блаженнішого на одне життя – сестрінка Романа

Не пам'ятаю, бо був замолодий: Моя перша зустріч із Вуйком була, коли він, новоспечений священник, мене хрестив. Я був перше дитя, котре він хрестив. На щастя, мене добре тримав, і я не впав.

Я хочу там бути: Коли я був малим хлопцем, я бачив, що коли ми у церкві, Вуйко все на переді ... Я також хотів бути там, при престолі. Якнайскоріше, маючи шість років, став вівтарним хлопцем, бо міг читати та відповідати, щоби разом із Вуйком був на переді церкви.

На селі, приклад знаменитого сина і племінника: Коли я був малим, наша сім'я їздила до дідуся (Вуйкового стрійка Івана Демчука) на ціле літо. Часами Вуйко Любко приїздив на кілька днів. Пригадую, як Любаньо (так мама його, наша бабця, його звала) Мамусі (так Вуйко звав свою маму) помагав і з нею довго розмовляв; як приємно та усміхнено він з Мартусею (так він свою сестру звав) бесідував; як він із нами, дітьми, грався; як він бабусі та дідусеві Демчукам помагав на господарстві.

На селі, інша церква – не робить різниці: У тому селі була лише римо-католицька церква, але ігумен дав дозвіл вуйкові, о. Любомирові, відправити греко-католицьку Службу Божу для родини. Знаю, що в багатьох випадках, коли він знаходився поза українською церквою, якщо була родина або українці в громаді, то співслужив з римо-католицькими отцями, та вітав українську громаду після служби.

Нібито церква у пивниці (підвалі): Вуйко був для нас, хлопців (синів Марти Петра, Павла та Романа), таким взірцем, що ми собі збудували вівтар у підвалі. Там правили і вдавали, що ми такі самі славні проповідачі.

Веселий міжнародний мандрівник: Пам'ятаю, як вперше ми проводжали Вуйка в дорогу до Риму. Для молодця перший раз на летовищі, це збудило в мені (та моїй сестрі Марійці) натхнення подорожувати ... як йому цікаво: Рим, Німеччина, Бразилія, Параґвай, Париж ... нам здавалося, що він гасає по цілім світі ...

Чи буде наслідник? Наш брат, Павло, щоби наслідувати Вуйка, вступив у новиціят Василіян як брат Тарас. Але на щастя його пізніше жінки Линн, це не вдалося, бо він зрозумів, яке потужне посвячення це вимагає. Цікаво, що він далі служить церкві, та віддавна провадить громадську побудову церков у діяспорі, в Норт Каролайні.

Чи Ви знаєте його? Під час подорожі по Європі в 1979 р Роман мав нагоду гостювати на Мадонні в Римі (гостиниця для паломників). Одного вечора був на «Руфі» (на даху було місце для відпочинку на свіжім повітрю) та представився Блаженнішому Йосифу Сліпому, котрий також відпочивав у той час на «Руфі». Роман його запитав, чи він знайомий із його Вуйком Любомиром Гузаром. Патріярх відповів: «Так, так, його знаю». Роками пізніше Роман дізнався, що Вуйко Патріярхові в той час був не лише помічником, але був ним таємно висвячений на єпископа для України!

Скромний купальник: Вуйко любив плавати та відпочивати у воді. Коли відвідував Марту (сестру) в Дітройті, ми часто з ним їхали або на калабаню (мале озерце) або на «море». Коли Марти не стало (померла в 2001 році), ми Вуйка брали до наших сусідів, котрі мали малий басейн. Ніхто не знав, що цей старший чоловік у купалівках – це славний лицар української церкви.

Чи приїде Вуйко давати шлюб або хрестити дітей: Ми, його сестрінки, не розуміли в тих часах, які великі були у Вуйка відповідальності. Кожний з нас хотів, щоби Вуйко прибув на родинні свята. Комусь із нас вдалося його мати на цих святах, а

декому не вдалося. Пізніше ми зрозуміли про його величезні відповідальності та помирилися з його рішеннями та можливостями.

Зацікавлений родинними успіхами: Хоча він жив і служив за тисячі кілометрів від нас, Вуйко цікавився нашими успіхами, та коли було потрібно, нам подавав вказівки, як прямувати через перепони. Не лише посилав святочні побажання, але подавав нам до теми поради. Пригадую, як мене він раз освідомив, що треба трохи постраждати, але сміливому та терпеливому усе вийде з часом на користь. У модерних часах ми навіть спілкувалися по «Скайп», хоча інші – не він – приготовили знаряддя на зв'язок.

Славний – ми не знали: Аж допоки нас не запросили на інтронізацію екзарха Києво-Вишгородської єпархії, ми – сестрінки – не знали, які великі Вуйкові обов'язки. Мені особисто було дуже цікаво та приємно прибути до вільної України в 1996 р та бачити не лише захоплення громади Вуйком, але також мати свободу собі їхати без перепон із нашим татом по вільній країні. Це було цілком протилежно від нашої підсовєтської подорожі в 1982 р.

Гордість: Після свідчення, що Вуйко є і був єпископом, та особливо коли він став главою нашої церкви та кардиналом, ціла родина була гордою його досягненнями. Багато з нас поїхало до Риму на консисторію. Особливо приємно розповідати колегам, що наш Вуйко спілкувався зі Святим (Папою Іваном-Павлом II), з президентами та водив довгими роками нашу церкву – не лише в Україні, але в цілому світі.

Проповіді – короткі та до теми: Впродовж мого життя я слухав безліч проповідей. Найкращим проповідником, усі були б у згоді, був наш Вуйко – говорив він від серця мовою пересічної людини, коротко, до теми, та усе з позитивним закінченням.

Бадьорий до кінця: Найприємніші спогади Вуйка є останніми – коли ми, його сестрінки – його відвідали в 2015 році. І йому і нам це був найприємніший час. Ми написали та відспівали Вуйкові особисту коломийку та довго сиділи за столом, співаючи Пластові пісні, та спільно споминали веселі пригоди молодіжних літ. Кожному в той час показалася приємна сльозинка.

На кінець: Ми, сестрінки Блаженнішого Вуйка Любка, мали великий привілей частого та близького співжиття з нашим Вуйком через листування і коротенькі відвідини.

Дякуємо Богові, що ми могли ділитися ним не лише з нашими побратимами-українцями, але також із цілим світом. Надіємося, що люди доброї волі будуть продовжувати його діла та довершать його мрію, що кожен буде не лише людиною, але найкращою людиною, якою може бути.

Роман Василькевич і
Марія Василькевич Рипан

Вуйко приїхав на Петра і Павла Перше Св. Причастя. Мама і сестра в жалобі по смерті батька. Детройт, 1964 рік

Свят Вечір з родиною. Детройт, 1983 рік

Коротенька зустріч Вуйка Любка з молодими племінниками які приїхали на його Кардинальську Консисторію. Рим, 2001 рік

Переспів життя Блаженнішого Любомира Гузара

Добре й непросто Людиною бути:
Стільки всього треба в світі збагнути.
Світ цей збагнути треба зуміти,
Бачити світло Христове хотіти.
Бачити правду і знати дорогу,
Все і завжди доручати лиш Богу.
Мати до Бога велику довіру
Й власне життя Йому скласти в офіру.
Своє життя Богу й людям віддати –
Щоби Людиною справжньою стати,
Щоби прожити життя найповніше –
Так як зумів Любомир, Блаженніший.
Хочу про нього вам розказати
Весь його шлях до Христа описати.
Серце бажає віршем говорити
Хоч і нелегко це буде зробити.
Ціле життя його тут описати
Дуже непросто! Людиною стати
Ще непростіше, ще непростіше!
Як же зробити це зміг Блаженніший?
Все це залежить тільки від Бога
Він бо провадив його всю дорогу.
Весь його шлях – то є шлях до Людини,
А починалося все від дитини.
Бо у дитині Людина зростала.
Й згодом дитина Людиною стала.

Частина I
Дитинство

В тридцять третьому у Львові
У порі такій зимовій
У банкірову родину
Бог послав святу дитину.
Міжвоєнні були роки
Та свої найперші кроки,
З того, що тепер відомо,
Любко наш робив свідомо.
Мама добре вчила сина
Й гарна виросла дитина.
Любко в школі файно вчився,
Чемний був, завжди молився.
І про все він прагнув знати
Й мав у кого запитати.
Бо про все питало в татка
Це допитливе хлоп'ятко.

Тато, хоч і був банкіром,
Але мав велику віру.
І завжди любив казати:
Бог найкраще має знати.
Ще один момент, напевно,
Тут згадати недаремно.
Те хлоп'ятко виростало в місті
Тім, що знаним стало
Через думку і культуру,
І собор Святого Юра.

Жила віра у народі,
Що любов мав у природі.
І побожність щиру дуже
Й до науки небайдужість.
Все це Любко мав нагоду
Взяти у свою природу.
Бо любов до свого краю
Він велику зараз має.
Й радість мав також велику,
Як зустрів митрополита.
Бо Шептицького хлоп'ятку
Показав, звичайно, татко.

Частина II
Юність

Ті міжвоєнні роки у Львові
Були водночас страшні і чудові.
Любко ходив до народної школи,
Вчився латини і польської мови.

Що буде далі, люди не знали,
Швидко роки міжвоєнні минали.
Потім заглянули в місто совіти –
Там сподівалися німців зустріти.
Німці не сильно барились й невдовзі
В кожного стали вони на порозі.

Метушились галичани, їхній світ неначе тане.
Їхню думку і культуру розстріляли біля муру.
Лиш одна опора була – Церква люду не забула.
І горнулися до неї і вкраїнці, і євреї.
Наша Церква, наша мати всіх хотіла врятувати.
Та складні часи настали, як Шептицького не стало.
І священиків за віру відсилали до Сибіру,
До таборів на роботи і до тюрем на «голготи».
В нелегку оту хвилину люд поїхав з України.
Також Гузара родину Бог покликав на чужину.

Трохи часу українці пожили серед австрійців.
У Зальцбурзі оселились й дуже тяжко там трудились.
Іноземну чули мову, але мали рідну школу.
Закінчив юнак освіту, й далі рушили по світу.
І в продовженні вірша перебралися до США.

Отже, середню свою освіту
Він здобував в зовсім іншому світі.
Той континент і лякав, і манив
Як же він вибір зробити зумів?
Тільки Господь і молитви до Нього
Добру вказали хлопчині дорогу.
Власний життєвий він шлях віднайшов
І в семінарію тут же пішов.
Вчив філософію й інші науки
І богослов'я зумів осягнути.
І від читання мав очі червоні –
То відбувалось уже в Вашингтоні.
Треба багато було вкладати,
Щоби хорошим священиком стати.
І науковцем дуже хорошим,
Потрібні зусилля були, а не гроші.
Все це для того, аби на чужині
Люду служити, що був з України.

Стільки всього хочу ще розказати,
Треба про «Пласт» хоч на хвильку згадати.
Там жартувати любили страшенно,
І Любомир наш там був недаремно.
З жартами змалку він дуже здружився –
І жартував, коли не молився.
І коли вільний час мав від школи,
Часто їздити любив на табори.
Потім був СУМ – товариство чудове,
Ну і звичайно як без «Обнови»?
То товариство у роки тридцяті
Шептицький у Львові зумів заснувати.
Й до того, як знову Вкраїна настала,
Обнова в діаспорі теж існувала.

Частина III
Священство

Студії він закінчив на відмінно,
Ліценціата ступінь здобув
І до служіння готовим вже був.
І у Стемфорді, Владика Амврозій
У п'ятдесят восьмому році
Волю Господню над ним учинив –
На священника рукоположив.
Ревно молився отець Любомир,
Щоби народу нести Божий мир.
Щоби душпастирем бути, як треба,
Кожну людину привести до неба.

Стільки всього слід для цього зробити:
Ревно молитися, праведно жити.
Книжок багато мудрих читати,
Різні аспекти життя пізнавати.
Треба найперше Людиною бути
Й Боголюдини сутність збагнути.
Добрий священник мирянина чує –
Кожна людина його потребує.
Він – Божий муж, що в покорі живе,
Слово і діло у ньому – одне.
Так священство наш отець розумів –
Й саме до цього щоденно стремів.
Він бо не тільки у храмі служив,
Але чимало справ інших робив.

У семінарії префектом був
Й дуже велику повагу здобув.
Там жартувати щоденно любив,
Хоч і повільно досить ходив,
Щоби на роздуми трохи час мати
Й проповідь гарну потім сказати.
«Проповідь добру слід готувати,
Кожен священник має це знати», –
Так в семінарії міг він сказати.

Потім отець настоятелем був
В штаті Нью-Йорк і там славу здобув,
Як проповідник дуже великий.
Гарно Писання міг пояснити.
Просто і ясно, мудро й життєво –
Люди усе розуміли миттєво.
А щоби краще ще це робити,
Вирішив знову він трохи повчитись.
Тож філософію вчив у окрузі,
Ступінь магістра в Фордгамському вузі
Згодом здобув без найменшого труду –
Все це на благо Божого люду.

Частина IV
Рим

Ось як історію Бог розвиває.
Що було далі, може хтось знає?
Зараз усе розповім потихеньку.
Майже до Риму прийшли помаленьку.

У вічному місті життя вирувало.
З цілого світу сюди завітали
Різні владики й отці на Собор,
Що Ватиканським тепер називають.
Ну і, на щастя, з сибірського краю,
Також, стражденний прибув Патріарх.
Йосиф Сліпий був похилого віку,
Але завзяття й ідей мав без ліку.
Люд свій докупи почав він скликати,
Патріархат слід було будувати.
Віру велику у все це він мав
І долучитись усіх закликав,
Хто працювати для Церкви бажав.
Отець Любомир з Патріархом зустрівся
І тою ідеєю вмить загорівся.

Мусив до Риму враз вирушати,
І про Шептицького працю писати.
Він подавав там великі надії,
Разом з отцями жив на Софії
І Патріарха слухав не раз:
Як воно було; який буде час;
Що нам для Церкви потрібно найбільше –
Все це нелегко сказати у вірші.
Церква кріпилась, єднались вкраїнці
Разом тепер, не поодинці
В Римі величний поставили храм.
І власну школу духовну відкрили,
Щоб там церковну історію вчили, –
Кузню науки поставили там.
Все вже було, остаточний лиш мир
Хотів осягнути отець Любомир
І тихо подався собі в монастир.

Спершу був трохи на новіціяті,
А потім довго в Гротаферраті
Архімандритом студійським був,
Й авторитет тим великий здобув.
Він жартувати не покидав,
У всякій роботі братам помагав,
В нього до всього доходили руки,
Ще й викладав богословські науки.
І про монахів старавсь дуже дбати,
Бо треба покликання в Церкві плекати.
Через монахів Бог Церкву скріпляє,
Вірити людям вони помагають,
То є така особлива дорога,
Яка для інших свідчить про Бога.

Та в Україні був час безнадії
Церква в підпіллі, свобода – лиш в мрії,
Люди по тюрмах, отці на Сибіру –
Важко народу було мати віру.
На Батьківщині гинули люди,
Інші питали: що далі буде?
Скільки єпископів вижити зможе?
А якщо згинуть, то що? – Не дай Боже…
І щоб про нарід свій завжди подбати,
Вибрав чотири Сліпий кандидати,
І у великій від всіх таємниці,
Якось всіх разом зібрав у світлиці

І на єпископів висвятив їх,
Й отець Любомир був також серед них.

Все залишалося в тайні великій,
Бо в скрутну хвилину нові владики
Мали на рідну землю ступити
Й справу важливу таємно звершити –
Якщо останній єпископ загине,
Нових поставити для України.

Частина V
Повернення в Україну

Стільки ще хочеться всього згадати,
Але нам далі треба рушати.
Отже ні хвильки часу не гаймо,
Далі – вкраїнський період, звичайно.

Йшла Незалежність, люди єднались,
Двері каплиць і церков відкривались.
Через велику Христову любов
УГКЦ стала вільною знов.
Після перерви майже в піввіку
Знову надати добру опіку
Церква своєму народу могла.
Вірність Христові вона зберегла
Йдучи важким мученицьким шляхом –
Хрест несучи разом з Христом.
Служби служити, навчати людей,
Шлюби давати, хрестити дітей.
Сильна потреба була у цьому,
Й вернувся таємний єпископ додому.

Попри непевність і навіть тривогу,
Зібрався увесь монастир у дорогу.
Робота кипіла в Гротаферраті,
Що їх чекало, міг Бог один знати.
Та рішення твердо Владика прийняв,
І скажемо зараз – не прогадав!
Спочатку під Львовом отці поселились
Й давали народу усі свої сили.
Львів'яни любили казати отак:
Он там прожива дуже мудрий монах.
Коли невідомо, що далі робити –
Треба з монахом тим говорити,
Він серцю підкаже, мудро порадить,
І горю людському якось зарадить.
Хоча таких вірних було без ліку,
Семінаристів під свою опіку
Також владика Гузар забрав,
Їм настанови щоденно давав.

Частина VI
Глава УГКЦ

А потім послухав Боже веління –
Інше церковне сповняти служіння.
І помагав на Божу славу
Блаженнішому Іванові-Мирославу.
Роки за роками отак проминали,
І згодом й його Патріархом обрали,
Й багато звершив він,
Чого не чекали, ні вірні,
Ні друзі, ні інші Церкви.
Для того, щоб внутрішньо Церкву скріпити,
Не переставав він щоденно трудитись,
Та справи малі крок за кроком робити,
І згодом це дало великі плоди.
Науку Сліпого не став забувати,
Патріархатом Церкві цій стати!
«Я дуже в це вірю – любив він казати,
Бо мученицькою Церква є ця,
Це може звершитись й за мого життя».

Патріархат, це було б надзвичайно,
Але «для Східної Церкви нормально»
І я сподіваюсь, що дуже реально,
В найближчому часі здобути його,
Але, щоб сталося це найскоріше,
Осідок треба, – сказав Блаженніший,
У Київ вернути, на берег Дніпра, –
Знаки-бо Господні вказали: пора!
Бо мрію церковну Блаженніший має:
Один народ Божий у Київському краї
На схилах Дніпрових Христа прославляє,
І дух благодатний витає над ним,
І новий засвітиться Єрусалим.
А поки моменту цього не дождали,
На Лівому березі храм збудували,
Що символом єдності став для усіх,
Багатих і бідних, старих і малих.

Частина VII
Емеритура та смерть

У мене ще трохи й закінчаться вірші,
Але наступають часи теперішні.
Події недавні згадаю ще раз,
На році десятім служіння якраз,
Сказав Блаженніший: прийшов уже час,
Щоб уряд церковний комусь передати,
Бо сил вже немає усім управляти.
І Папа тоді це прохання прийняв,
А згодом і сам у відставку подав.

Не можна всього описати у вірші,
Бо дуже діяльним був наш Блаженніший,
Активну бо участь в суспільнім житті,
Він брав, а не просто сидів на печі.

Він знав, що сказати завжди і усюди
Найкраще порадить – вже звиклися люди.
А він відійшов… Якось в травні помер.
Він з нами назавжди – душею тепер.
На схилах Дніпрових собі спочиває,
Та серце спокою його не зазнає,
Допоки тривожно на рідній землі,
Щоденно у Бога й у себе питає:
Як далі нам жити у рідному краї
Й кукіль від зерна відділяти в ріллі?
У крипті не просто лежить, спочиває
Він Київську церкву на плечах тримає
Мов скеля, а храм патріарший над ним –
І новий возноситься Єрусалим.

Автор: Тетяна Шпайхер, 2013-2021 рр.

Переспів був написаний з нагоди 80-річчя Блаженнішого Любомира та згодом доповнений вже після його смерті.

Переспів у відео

У травні 2021 року Академічне Товариство "Обнова" запустило в мережі Facebook серію відео-роликів з прочитанням молоддю даного переспіву. Ознайомитись з відео можна за посиланнями нижче:

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 1 серія - Дитинство

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 2 серія - Юність

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 3 серія - Священство

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 4 серія - Рим

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 5 серія - Повернення в Україну

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 6 серія - Глава УГКЦ

Переспів Життя Блаженнішого Любомира Гузара. 7 серія - Емеритура

Прийняли виклик

Шкода, що з Блаженнішим Любомиром нам не довелося зустрітися за його життя. Однак ми дуже вдячні Богові, що зустрілися після його відходу у вічність. Пам'ятаю ту хвилину, коли мені зателефонував Владика Йосиф і запропонував взяти участь у створенні пам'ятника Блаженнішому. Я спочатку розгубився , бо відчув високу відповідальність, але згодом дуже зрадів і прийняв разом із Борисом цей виклик.

Ідею композиції ми декілька разів обговорювали з Владикою Йосифом, і нарешті, коли дійшли згоди, почали працювати над ескізами. У композиції хотілося передати простоту та нескінченну мудрість Блаженнішого, адже прийняти рішення залишити патріарший титул і піти з добрим словом до людей, як апостол, вселяючи доброту і любов до Бога – дуже складна і мудра місія. Сама постать Блаженнішого зображена в простому одязі з його улюбленою камізелькою. Однак проста композиція насичена деталями, кожна з яких має свою історію і символіку. Вервиця – символ віри, відданості Богу і молитві – виглядає з кишені камізельки. Дерев'яний посох, взятий з колекції Блаженнішого, йому подарували в'язні, та на жаль він ним не користувався через малий розмір, але дуже любив. Годинник на руці – річ, яка була постійно при ньому, і хоча в останні роки він уже зовсім не бачив, все одно лишався дуже пунктуальною людиною. Мітра позаду фігури – символ його зречення.

Під час створення пам'ятника ми подумки постійно спілкуватися з Блаженнішим і відчували його присутність і допомогу. Намагалися передати внутрішній світ людини, яка все життя прагнула нею стати і якій це вдалося. У нас у майстерні постійно

Сидорук Олесь та Борис Крилов, скульптори.

були включені документальні фільми та інтерв'ю за участю Блаженнішого. Вони нас надихали в процесі роботи. Дуже хочеться, щоб місія пам'ятника була продовженням ідеї проповідування доброго і повчального слова Блаженнішого, щоб люди з усіх куточків нашої планети прагнули приїхати до Вінниці і зустрітися з ним, поділитися своїми думками і отримати мудру пораду у відповідь. Такою була наша головна мета й ідея.

Це був дуже великий досвід, адже крім мистецької насолоди від створення пам'ятника ми отримали величезний багаж знань і мудрих порад. Ми з Борисом щиро вдячні Блаженнішому Святославу, Владиці Йосифу та отцю Григорію Рогацькому за довіру та співпрацю, а також усій греко-католицькій громаді за допомогу в пошуках матеріалів при створенні пам'ятника. Бронзову композицію створили на виробничій базі фірми САЯМАТ, якою керує Ігор Давидов, за що йому окрема дяка за сприяння і допомогу.

Владика Йосиф Мілян щодо першого пам'ятника Блаженнішому Любомиру

У Вінниці презентують перший пам'ятник Блаженнішому Любомиру Гузару. Його скульпторами є Олесь Сидорук і Борис Крилов. Митці показали Блаженнішого Любомира в контексті його власного вислову «Бути людиною».

Можливо скульптура досить огрядна, але він був «Великою людиною». Риси обличчя абсолютно збережені. Він впізнаваний, з притаманним йому обличчям і поглядом, хоча очі закриті. Мені здається, що в тому пам'ятнику очі, які закриті дуже багато говорять. Знаємо, що Блаженніший останні роки свого земного життя абсолютно нічого не бачив. Комусь з журналістів він сказав, що знає і бачив як усміхаються зорі, а також, що він будує Патріарший собор Воскресіння Христового у своїй уяві. Він бачив дуже далеко, за горизонти, які не сягає матеріальне око людини. Бачив суспільно-політичний лад, розвиток духовності у своїй Церкві, своїх священників, мирян, українську політику. Він був глибоко духовною особою, тому закриті очі на пам'ятнику і закриті очі в часі його життя – це був теж натяк на те, що людина бачить набагато глибше, як казала Ліна Костенко «побачити небачене». Саме тому скульптори пропонують такий спосіб представлення Блаженнішого, бо це одразу впадає в очі. Трудно в скульптурі показати невидющі очі….

Блаженніший зображений у своїй типовій безрукавці. Він не в пишній рясі, сакосі, не в золотій мітрі. Він в простому щоденному підряснику, в якому ходив сам, та в якому має ходити кожен священник.

Як старша людина, для збереження тепла він носив часто безрукавку, як він казав «камізельку». Ця камізелька – натяк на людину, яка старалася у своєму житті «бути людиною», глибокою людиною! Він не цурався всього того, що є людським. Адже як кожна людина, шукав «тепла» серед людей. Ця камізелька була з кишенями, бо вони були йому конче потрібні. В них могла бути хустинка, годинник, який говорив, котра година. Він такі годин-

ники привозив з Америки та роздавав до спеціальних закладів, де живуть люди з вадами зору. Цей годинник, що сповіщав час видніє на його руці, бо він з ним ходив.

Замість жезла зі зміями, хрестом, символікою архиєрея, він має простий архиєрейський посох. На цей посох спиралося його часом змучене хворобами, та життєвими клопотами тіло. Можливо цей посох не є символом влади, але це те, що дає людині можливість на щось опертися. Кожен бажає мати певне опертя, особливо в старості. Дехто опирається на сина, хтось на невістку, хтось на друзів… Блаженніший Любомир – на посох. Йому не бракувало друзів, священників, єпископів, але те, що йому служило тоді, коли нікого не було, – це посох. Немовби палиця Мойсея, який через спекотну пустиню та глибину морського дна, провадив свій люд до обіцяної землі.

Блаженніший Любомир ніколи не дбав надмірно про свій зовнішній вигляд. Очевидно він мав перукаря, але його не надто хвилювали зовнішні його форми. Тому, на пам'ятнику він має простий зовнішній вигляд, саме такий, яким він був у щоденному житті. Це ще один натяк на його вислів «Бути людиною».

На задньому плані є підставка, на якій стоїть його мітра. Це елементи, які пригадують про його владу, як провідника однієї з найбільших Східних Католицьких Церков у світі. Він був кардиналом і теоритично міг стати Папою Римським. Він взяв на себе обов'язок провадити свою Церкву. Саме він спромігся повернути осідок Глави УГКЦ на широкі простори вільної Центрально-Східної України. На цьому постаменті, на якому лежить мітра, є його герб і гасло – «бути людиною». Мені здається саме ці елементи доступно промовляють, що він був Главою Церкви, єпископом, священником, монахом, та просто людиною.

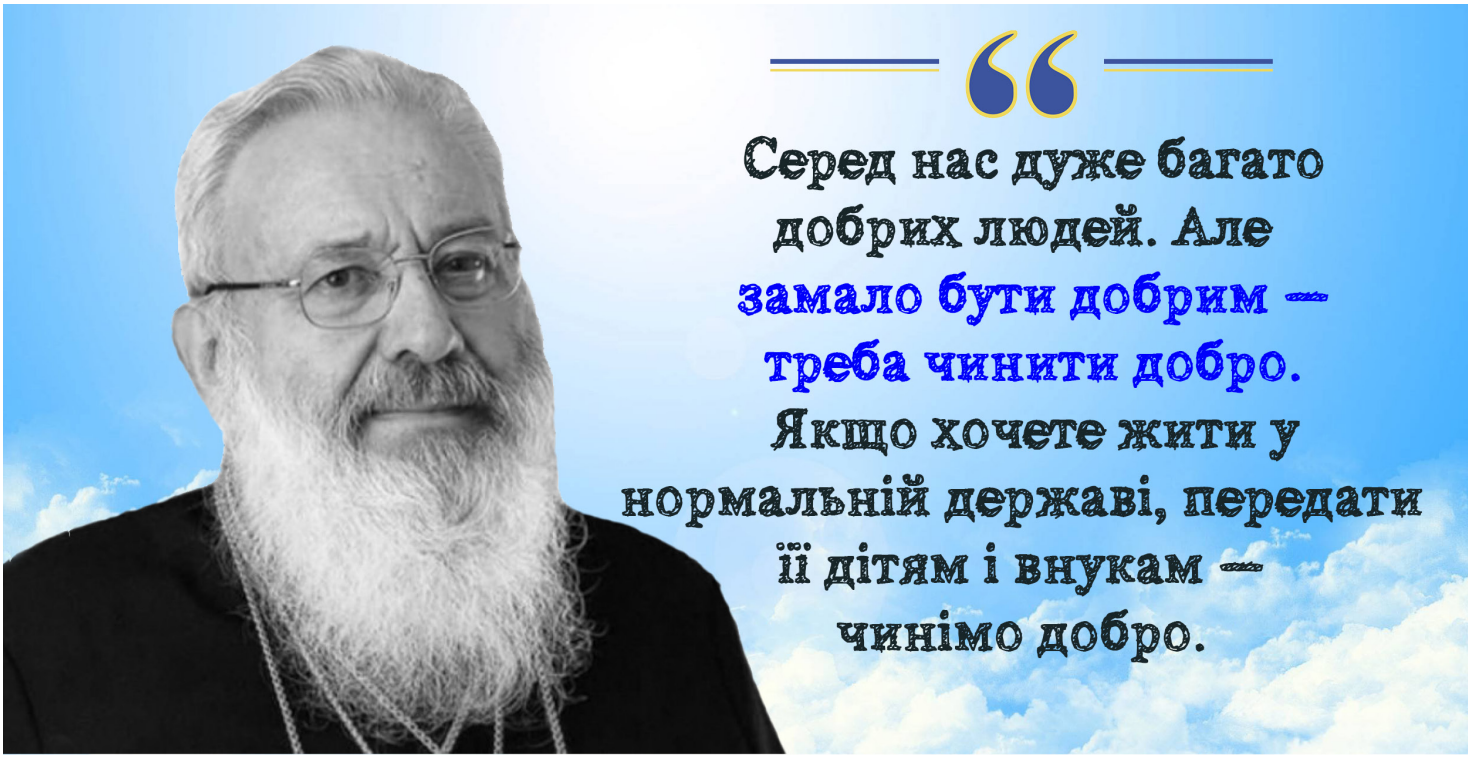

Закулісні мемуари

Цьогоріч минуло десять років з того часу, як Блаженніший Любомир Гузар пішов на безпрецедентний крок, зрікшись уряду Глави УГКЦ. І як до всього решти у своєму житті і праці, Блаженніший Любомир дуже добре підготувався перед тим, як повідомити про своє рішення суспільству. Він залучив ціле коло журналістів та медіаекспертів, у тому числі і наше видання, яке випустило спеціальний номер накладом 50 тис. примірників, що розійшлися по всьому світу.

У цій статті «НАШ СОБОР» вперше розповідає про досі невідомі закулісні деталі підготовки тієї медійної кампанії. Ми поговорили з автором медійної стратегії оприлюднення рішення патріарха Дмитром Сіманським та тодішньою головною редакторкою нашого видання Тетяною Шпайхер.

Як і коли ви дізналися про рішення патріарха Любомира зректися уряду глави УГКЦ?

Дмитро Сіманський:

Починав цю історію сам Блаженніший. Мало хто про це знає, але патріарх Любомир звертався зі своїм проханням про зречення до Святішого Отця не один раз, а двічі. Його перше звернення у Ватикані поміченим не було. Я ж про нього дізнався лише тоді, коли побачив лист-відповідь на друге звернення і благословення Святішого Отця.

Як медіаексперт я співпрацював з департаментом інформації УГКЦ. І ось одного разу Блаженніший покликав мене до себе і як завжди дуже просто повідомив: «Я зібрався на пенсію». В цьому не було якоїсь урочистості, величі чи пафосу. Він доволі буденним тоном сповістив мене про те, що хоче стати пенсіонером. І я, розуміючи, яка це непересічна подія, одразу ж його запитав: «Хто ще про це знає?». А він сказав у відповідь: «Нас поки троє».

Варто нагадати, що Папою у 2011 був Бенедикт XVI, По смерті Папи Івана Павла II Блаженніший Любомир як кардинал Католицької церкви брав участь у Конклаві. Навіть, як тоді писав багаторічний кореспондент Нью-Йорк Таймз у Ватикані та автор книжки «Конклав» Джон Аллен, міг би бути найкращим кандидатом на Папу. Тобто для Ватикану він був помітною особою, і довга пауза у відповідь на прохання про резиґнацію, очевидно, була спричинена безпрецедентністю прохання. Мине кілька років, і уже сам Папа Бенедикт XVI своїм зреченням Престолу здивує світ. Але не українців, які уже матимуть такий прецедент.

Тоді Блаженніший Любомир запросив мене допомогти йому в найкращий спосіб повідомити його рішення суспільству. І поки папа Бенедикт XVI приймав рішення, ми спільно з департаментом інформації УГКЦ займалися підготовкою того, як розповімо про це суспільству. На все про все у нас було приблизно два місяці. Ми залучили й інших медіаекспертів, журналістів, проте загалом досить вузьке коло людей.

Окрім безпрецедентності самої події, унікальним було й місце її проведення. Це вперше за довгі століття зміна церковної влади мала відбутися у Києві, як і належить церкві Володимирового хрещення. Однак, таке сміливе рішення породжувало нові виклики: Патріарший Собор тоді тільки будувався, а зібрання

вищого кліру все ще проходили у Львові.

Тетяна Шпайхер:

Я дізналася про рішення патріарха Любомира приблизно за місяць до офіційного повідомлення. Пригадую, нас зібрали в офісі Курії Київської Архиєпархії на вулиці Різницькій і повідомили, що ми та група, яка розповість суспільству про зречення. Сказати, що я була шокована цією звісткою, це нічого не сказати. Незадовго до того ми готували спецвипуск журналу, присвячений першому десятиліттю патріаршого служіння Блаженнішого, робили оптимістичні підсумки і подумати не могли, що скоро писатимемо про його зречення уряду глави церкви.

Пригадую, що тоді на зустріч у приміщення Курії прийшли прес-секретар Блаженнішого о. Ігор Яців, медіаексперт Дмитро Сімaнський, шеф-редактор видання «Лівий берег» Олег Базар, теперішній канцлер київської Архиєпархії о. Василь Чудійович, я. Можливо, ще хтось був, уже не пригадую.

На зустрічі обговорювали медіа стратегію того, як найкраще розповісти суспільству про рішення Блаженнішого так, аби люди почули саме те, що він хоче сказати, і зрозуміли його рішення. Медіаексперти готували прес-конференцію, а редакцію нашого видання попросили випустити спеціальний номер, який би розказав про зречення греко-католикам усього світу. Порівняно з іншою церковною пресою, «НАШ СОБОР» був дуже молодим виданням, адже виходив у світ менше двох років, і залучивши нас до цієї справи, нам висловили величезну довіру. І треба сказати, що з Божою допомогою, порадами медіаекспертів і підтримкою Курії ми чудово впоралися з цим завданням. Цей пам'ятний номер вийшов безпрецедентним для релігійної преси накладом 50 тис примірників.

А скільки людей знало про рішення Блаженнішого?

Дмитро Сімaнський:

Підготовка до висвітлення цієї події велася в дуже закритому режимі. Від першого повідомлення звістки до гучної заяви в пресі потрібно було все тримати в цілковитій таємниці. Подача і підготовка інформації лягла на плечі дуже вузького кола людей.

Тетяна Шпайхер:

Зараз уже важко пригадати, але ми працювали в таємниці приблизно місяць, тобто з моменту оголошення про це на прес-конференції. Ми могли повідомити про це декількох людей, які були залучені до підготовки видання і з якими ми спільно готували тексти про життя і діяльність патріарха. І треба сказати, що нам усім цю таємницю вдалося зберегти, і я згадую про це зі справжнім подивом, тому що з одного боку про це знало не так багато людей, а з іншого і не так мало.

Розкажіть детальніше про підготовку кінцевого медійного продукту?

Дмитро Сімaнський:

Оголошення про відставку – це була публічна подія. Це не був якийсь бюрократичний процес, а наша прес-конференція не була відповіддю на зацікавленість суспільства і журналістів. Ні, ми перші про це повідомили, Блаженніший сам вийшов і розповів. Ми одразу готували цю подію із залученням журналістів. Ми організували прес-конференцію, запросивши крім світських журналістів, ще й церковних прес-секретарів з усіх регіонів. Ми також запросили греко-католицькі та католицькі медіа. Проте ми не уточнювали тему прес-конференції, а просто повідомили, що глава Церкви хоче поспілкуватися з пресою. І вони всі приїхали.

Важливо зазначити, що саме в той момент Блаженніший Любомир непогано себе почував, тобто його здоров'я було у відносно хорошому стані, як для людини його віку. Тому він брав дуже активну участь у підготовці і погоджував різні моменти: де проводити, як проводити та як анонсувати цю подію. Ми оголосили про прес-конференцію, але не було оголошено справжньої причини. Таким чином ми тримали інтригу до самого кінця і лише в останній день перед прес-конференцією «підігріли» інтерес преси, здійснивши контрольований витік інформації.

Це може здивувати людей з 2020-х, але у 2011 не можна було написати у фейсбуці «у нас для вас сенсація», і новина з посиланням на пост у соцмережі розлетиться сама. Сенсації тоді ще створювали традиційні медіа.

Щоб мобілізувати журналістську спільноту, була спланована окрема спецоперація з «витоку інформації». Звісно, кожен з тих медійників, хто знав, допомагали, а також берегли таємницю, міг би претендувати на сенсаційний ексклюзив. Але право першої публікації вирішили віддати незалежній англомовній газеті Kyiv Post. Коли журналістка видання Катя Горчинська поставила на сайт гарячу новину, що нібито завтра на пресконференції Любомир Гузар оголосить про свою відставку, то уже за годину на подію акредитувалися всі світові інформагенції.

Тетяна Шпайхер:

За час професійної діяльності я зробила десятки, якщо не сотні інтерв'ю, але таке перше серйозне і можливо загалом найважливіше було те перше інтерв'ю Блаженнішого Любомира, в якому він розповів про своє зречення з уряду. І так, воно теж робилося в таємниці. Пригадую, на цій зустрічі крім Блаженнішого був ще о. Ігор Яців. І мені ніхто перед тим не радив, які саме питання я маю ставити. Я просто мала запитати про те, що найбільше цікавило суспільство. Я мала запитати у Блаженнішого про те, що його б спитав звичайний греко-католик чи просто українець у той момент, коли б дізнався про зречення. І я ставила чимало запитань, а Блаженніший дуже старався все пояснити. Аж у певний момент я спитала: що він скаже тим українцям, які матимуть до нього жаль через його рішення, а він відповів, що не збирається «сидіти на печі», а й надалі братиме участь у житті церкви й суспільства. Так і було.

Розкажіть про сам день зречення.

Дмитро Сімaнський:

Це була небувала за масштабами прес-конференція. На цю подію зареєструвалося більше ста людей. Ми обирали місце

Блаженніший сказав, що не збирається «сидіти на печі», а й надалі братиме участь у житті церкви й суспільства. Так і було.

проведення з урахуванням кількості зацікавлених. На подію прийшли близько 120 акредитованих ЗМІ. Я не пам'ятаю подій, що збирали подібну кількість медійників. Це була подія, у висвітленні якої було зацікавлене медійне середовище і взагалі суспільство.

Пригадую дуже зворушливий момент. Після цієї прес-конференції журналісти влаштували овації, які тривали хвилин із десять. Журналісти завжди охоче ходили до Блаженнішого Любомира. Але аншлаг і овації, якими тоді зустрів Патріарха прес-центр «Українського дому», годі забути. У багатьох були сльози на очах. В залі була дуже зворушлива атмосфера. Блаженніший Любомир завжди зважав на роботу з журналістами. Він ніколи не відмовляв медіа у будь-яких формах спілкування. Він був дуже відкритою людиною, людиною, яка розуміла важливість цієї комунікації.

Тетяна Шпайхер:

Це був справді незабутній день, і ми запам'ятаємо його на все життя. Журналісти зайшли в зал для прес-конференції, і на столі перед кожним лежав примірник видання «НАШ СОБОР», у якому вже були відповіді на всі запитання. Бо Блаженніший Любомир дуже добре підготувався. А ще я думаю, що він не лише чудово підготував оголошення про своє зречення, а підготував усю церкву до того, що вже нею не управлятиме.

Які ще цікаві моменти з тих часів ви пам'ятаєте?

Дмитро Сіманський:

Я можу розповісти дві цікаві історії, пов'язані з цією подією.

Перша історія: коли на інтронізацію Блаженнішого Святослава Шевчука приїхав Патріарх Філарет, то спілкуючись із ним, Любомир Гузар сказав, що патріарху Філарету також потрібно вже йти на пенсію. Така розмова справді була, можу це абсолютно достовірно підтвердити.

Друга історія: коли у відставку подав Папа Бенедикт XVI. Це також була безпрецедентна подія, на яку імовірно надихнув вчинок Любомира Гузара. Блаженніший прокоментував зречення уряду Святійшого Отця просто, у своєму стилі: «То ж і я так зробив».

Тетяна Шпайхер:

Я не пригадаю якихось історій, але поділюся деякими думками. Усе, що робив патріарх Любомир, було безпрецедентним тою чи іншою мірою, або принаймні незвичним для пересічного громадянина, священника, єпископа і навіть очільника церкви. Бо пересічним Блаженніший не був, і раз на завжди задав високу планку не лише для греко-католика, але й віруючого та громадянина.

І зречення з уряду глави УГКЦ – лише одна з подій, яка демонструє, ким саме був Блаженніший Любомир. А був він, попри численні відповідальності і обов'язки, попри хвороби, які мав, попри вікові обмеження – попри все він був вільною Людиною. Настільки вільною, що міг на початку 90-х рр. зірватися з місця із цілим монастирем переїхати зі стабільної Італії в бідну Україну. Він був достатньо свобідним, щоб зректися американського громадянства, якого усі так жадають, і достатньо рішучим, щоб повернути осідок Глави УГКЦ до Києва і побудувати Патріарший собор на лівому березі Дніпра. Зрештою він був достатньо вільним для того, щоб зректися уряду глави церкви.

Життя патріарха було життям свобідної людини, і після десятиліть греко-католицького підпілля саме така свобідна людина і була потрібна церкві, аби вона розправила свої крила на Дніпрових кручах.

Блаженніший Любомир та Лицарі Колумба в Україні

На фото Блаженніший Любомир з Лицарями Колумба. 12 листопада 2016 року. Княжичі.

Верховний Архиєпископ УГКЦ у 2001-2011 роках Блаженніший кардинал Любомир Гузар відіграв важливу роль у тому, що Лицарі Колумба розпочали свою діяльність в Україні.

Лицарі Колумба (Knights of Columbus) – це найбільша у світі мирянська організація чоловіків-католиків. Заснована в 1882 році в Нью-Гейвені (США) блаженним о. Майклом МакҐівні. Зараз об'єднує більше двох мільйонів членів у багатьох країнах світу на американському континенті, в Європі, Азії та в Україні.

Перший крок до створення організації в Україні був зроблений у 2005 році на 123-ій Найвищій Конвенції в Чикаго. Саме там Блаженніший Любомир запросив Орден в Україну.

У своєму виступі він сказав, що вже понад три роки цікавиться питанням, як прищепити орден Лицарів Колумба, в першу чергу його ідеологію, в Україні.

Чим же зацікавили і привабили Блаженнішого Любомира Лицарі Колумба?

Як він сказав: *«Звичайно не пишністю уніформи почесних охоронців, які супроводжують єпископів і кардиналів. І не історією – багатолітньою і славною. Також і не фактом, що ви поширені в багатьох країнах світу і маєте чисельних членів, або що маєте політичний і фінансовий вплив на владу.*

Що найбільше притягує і вражає мене, це те, що ви люди, які живуть у своїй вірі. Це надзвичайно важливо тому, що ми нічим не відрізняємося від мільйонів інших людей, які населяють землю. Але різнимося в тому, що пробуємо жити в нашій вірі. У цьому аспекті Лицарі Колумба – надзвичайні».

Блаженніший Любомир був дуже зацікавлений втілити цю дорогу життя в Україні. Лицарський спосіб практичного життя у вірі був необхідний, щоб допомогти зцілити "глибокі рани" в українському суспільстві, сказав кардинал. Щонайменше 70-літні комуністичні переслідування, додав він, не могли вбити віру в серцях людей, але вони значною мірою усунули її зі звичок повсякденного життя. Тому Блаженніший вірив, що започаткування діяльності Лицарів Колумба в Україні дасть добрі плоди, зокрема:

«Найбільше я б хотів бачити, щоб на вашому прикладі українці почали жити у власній вірі, щоб те, в що вони вірять, те, що зберегли не дивлячись на гоніння, вони впроваджували в їхнє повсякденне життя, в кожний аспект побутового, політичного, культурного, економічного життя».

Найвища рада Лицарів Колумба в 2009 році заклала основи для початку діяльності Ордену в Україні. Згодом ініціатива Блаженнішого Любомира була підтримана Главою УГКЦ Блаженнішим Святославом Шевчуком та Митрополитом Мечиславом Мокшицьким (РКЦ), які й стали першими Лицарями Колумба в Україні. Це надихнуло майже 100 українських чоловіків також приєднатися до лицарів. А 20 вересня 2013 року була створена перша в Україні рада Лицарів Колумба при Патріаршому соборі Воскресіння Христового УГКЦ.

Мудре і спрямоване у майбутнє запрошення Лицарів Колумба в Україну від Блаженнішого Любомира в далекому 2005 році було плідним. Зараз в Україні є майже дві тисячі Лицарів Колумба, які об'єднані в 40 Рад при греко- і римо-католицьких парафіях.

Лицарі самовіддано служать Церкві, парафії та місцевій громаді, щоб будувати кращий світ, заснований на католицьких цінностях, і подають хороший приклад братерської співпраці між греко- та римо-католицькими радами.

Колишній Національний Делегат Лицарів Колумба в Україні
Богдан Ковалів

"Молитися і працювати!"

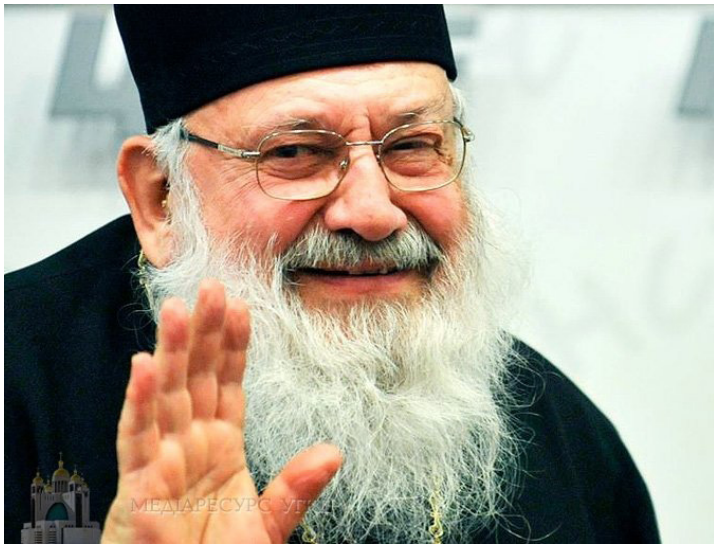

Більше чотирьох років тому перестало битися серце Блаженнішого Любомира.

Серце, наповнене любов'ю, вірою, добром.

Йому довіряли, бо знали, що Блаженніший зрозуміє.

І справді, він завжди розумів.

Його любляче серце розуміло, не осуджувало і завжди допомагало іншим.

Любов до Бога та до свого ближнього – це основа, на якій будував своє життя Блаженніший Любомир.

Владика Борис Ґудзяк сказав: «Люди бачили у Блаженнішому Любомирі відблиск Бога».

І справді, кожен, хто зустрічався з Блаженнішим, відходив від нього трішки людянішим і добрішим.

І моє життя не є винятком.

І хоча всю глибину його мудрості, добра та віри я відкрила для себе вже після відходу Блаженнішого до вічності, то сьогодні я можу з легкістю сказати, що людиною, яка змінила моє життя, є Любомир Гузар.

Чотири роки тому, коли Блаженніший відійшов до вічності, народилась спільнота «Покоління Любомира Гузара». І саме в цій спільноті я маю змогу зростати духовно.

У нашої спільноти є мета.

Разом ми намагаємося рости у своїй вірі та наслідувати життя нашого духовного батька – Блаженнішого Любомира Гузара.

Ми дуже хочемо, щоб сьогодні молоді люди прагнули молитися, працювати, ставати кращими та допомагати іншим, та головне, за прикладом Любомира Гузара, слідували за Христом у своїй щоденності.

Зараз я не перестаю дякувати Богу за те, що подарував Україні Любомира Гузара.

Кожного дня я вчусь у Блаженнішого.

Вчусь так сильно, як він, довіряти Богу та любити людей, які поруч.

Зараз Блаженніший на Небі.

Молиться за нас!

Хочеться пообіцяти Йому, що ми будемо прагнути ставати кращими!

Так, як Він вчив нас!

Будемо намагатись робити добрі справи!

І будемо сповняти Його заповіт:

«Молитися і працювати!"

У нас теж тепер є мрія – бути Людиною.

Такою Людиною, як був Блаженніший Любомир.

Ірина АРШИНОВА,
учасниця спільноти
«Покоління Любомира»

покоління Любомира

Добре чтиво

Уже традиційною стала для нашого журналу рубрика "Добре чтиво". У номері, який присвячений Патріарху Любомиру ми хотіли б порадити до читання книгу Блаженнішого, але обрати одну книгу - це настільки важке завдання, що ми вирішили згадати весь доробок Любомира Гузара. Блаженнішого уже з нами немає, але його мудре батьківське слово і далі може супроводжувати нас у житті через численні інтерв'ю, відео-проповіді чи книги. Тут ви можете знайти богословсько-філософські роздуми, думки та проповіді, великопосні реколекції чи біографічні історії з життя Блаженнішого. Мудрість його поза часом

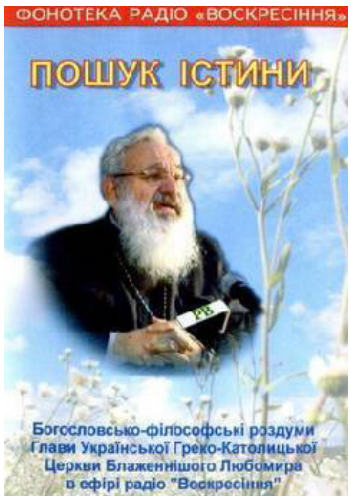

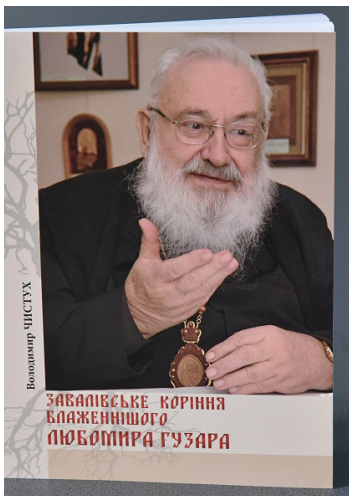

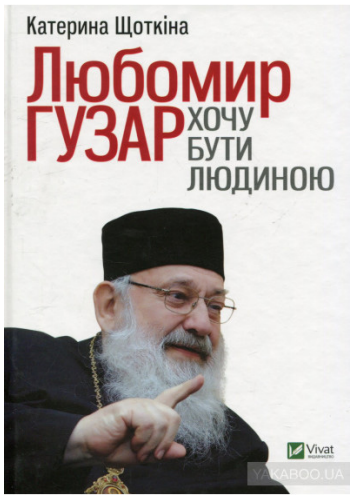
Катерина Щоткіна
Любомир ГУЗАР
ХОЧУ БУТИ ЛЮДИНОЮ
Vivat

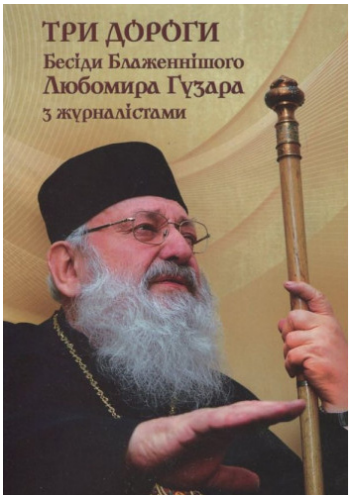
ТРИ ДОРОГИ
Бесіди Блаженнішого Любомира Гузара з журналістами

ДЕ СКАРБ... ТВІЙ...
БЕСІДИ ВЛАДИКИ ЛЮБОМИРА ГУЗАРА З ПІДПРИЄМЦЯМИ

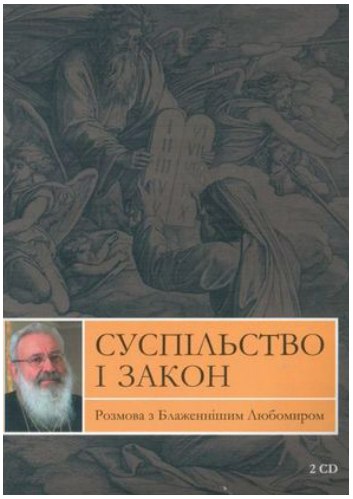
СУСПІЛЬСТВО І ЗАКОН
Розмова з Блаженнішим Любомиром
2 CD

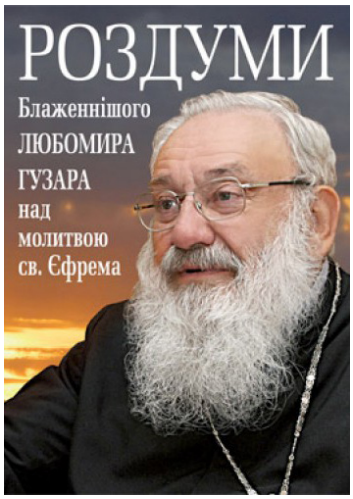
РОЗДУМИ
Блаженнішого ЛЮБОМИРА ГУЗАРА над молитвою св. Єфрема

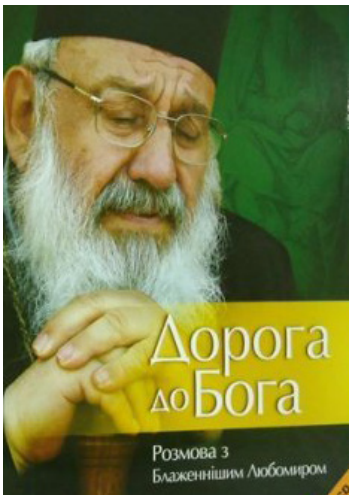
Дорога до Бога
Розмова з Блаженнішим Любомиром

ГІДНІСТЬ АДАМА
Бесіди з Блаженнішим Любомиром Гузаром
КАТЕРИНА ЩОТКІНА

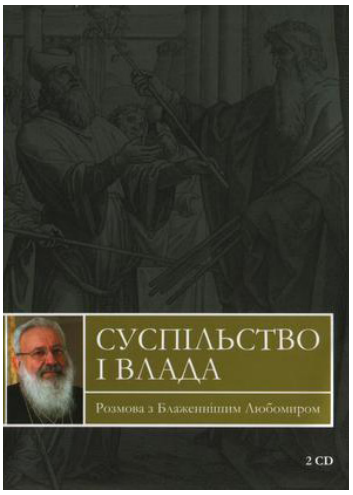
СУСПІЛЬСТВО І ВЛАДА
Розмова з Блаженнішим Любомиром
2 CD

Блаженніший ЛЮБОМИР
Думки у спадок

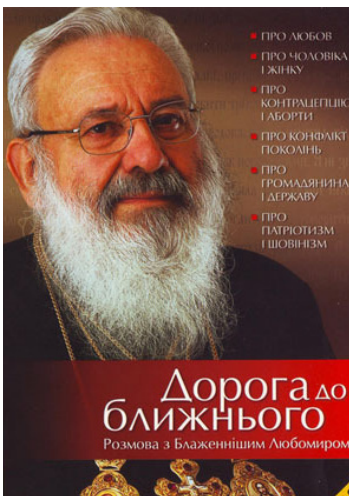
ПРО ЛЮБОВ
ПРО ЧОЛОВІКА І ЖІНКУ
ПРО КОНТРАЦЕПЦІЮ І АБОРТИ
ПРО КОНФЛІКТ ПОКОЛІНЬ
ПРО ГРОМАДЯНИНА І ДЕРЖАВУ
ПРО ПАТРІОТИЗМ І ШОВІНІЗМ
Дорога до ближнього
Розмова з Блаженнішим Любомиром

ВЕЛИКОПОСНІ РОЗДУМИ з Блаженнішим ЛЮБОМИРОМ ГУЗАРЕМ

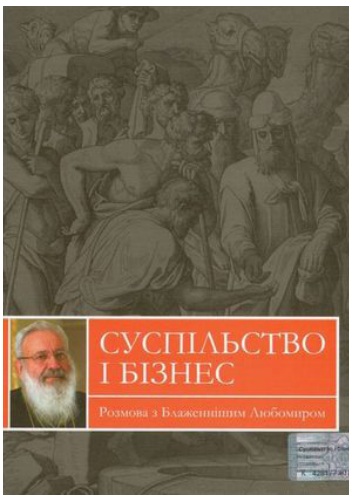
СУСПІЛЬСТВО І БІЗНЕС
Розмова з Блаженнішим Любомиром

Блаженніший ЛЮБОМИР ГУЗАР
УЧИТЕЛЮ, ІДУ ЗА ТОБОЮ
думки до проповіді

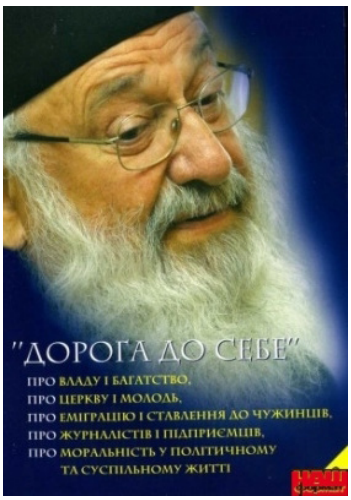
"ДОРОГА ДО СЕБЕ"
ПРО ВЛАДУ І БАГАТСТВО,
ПРО ЦЕРКВУ І МОЛОДЬ,
ПРО ЕМІГРАЦІЮ І СТАВЛЕННЯ ДО ЧУЖИНЦІВ,
ПРО ЖУРНАЛІСТІВ І ПІДПРИЄМЦІВ,
ПРО МОРАЛЬНІСТЬ У ПОЛІТИЧНОМУ ТА СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ

ЛЮБОМИР ГУЗАР
АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ
МИТРОПОЛИТ ГАЛИЦЬКИЙ
(1901-1944)
ПРОВІСНИК ЕКУМЕНІЗМУ

Любомир Гузар
Про гріхи і чесноти
FOLIO

Жанр: документальний
Виробник: Живе ТБ
Рік: 2016
Кількість серій: 6
Тривалість: 3 год

Любомир Бути Людиною

у шести серіях документального циклу «Любомир. Бути людиною» розповідається про життя Блаженнішого Любомира під час Другої світової війни, еміграцію за кордон та повернення в Україну, щоб служити своїй Батьківщині. Це велика розповідь, в якій крізь спогади Блаженнішого Любомира про батьків, дитинство та юнацькі роки, його роздуми про людські цінності та ідеали, показана ціла епоха та розказана історія Української Греко-Католицької Церкви, яка тривалий час перебувала у вигнанні. Історія життя Блаженнішого Любомира віддзеркалює життя багатьох українців.

1 серія - про дитинство Любомира Гузара, та обставини, за яких воно проходило

2 серія - про шкільні роки Блаженнішого Любомира, священичі свячення і першу парафію

3 серія - про перші десятиліття УГКЦ в підпіллі, зустріч з Йосифом Сліпим

4 серія - про єпископську хіротонію, вихід з підпілля

5 серія - про повернення в Україну, глава УГКЦ

6 серія - спогади Блаженнішого, будівництво Патріаршого собору, зречення

Редакція

о. Андрій Боднарук – Головний редактор
о. Василь Чудійович,о. Ігор Гайдук,
о. Віталій Храбатин – Богословська редакція
о. Григорій Березюк – Випусковий редактор та верстка
Марта Синовіцька– Літературний редактор
Галина Березюк – Дизайн титульної сторінки

Адреса редакції:
Прес–бюро Київської Архиєпархії УГКЦ
вул. Микільсько–Слобідська, 5 м. Київ – 02002
Тел.: (096) 594–95–91
Електронна пошта: ***nashsoborugcc@gmail.com***
Тираж: 1500 примірників

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій. Редакція може не поділяти думку авторів. Редакція залишає за собою право редагувати надані матеріали і скорочуваи текст. Графічний матеріал взято з відкритих інтернет джерел та з Depositphotos.

Це видання здійснюється виключно за підтримки наших читачів та жертводавців, а зокрема ***п. Якова Б.*** Будемо щиро вдячні за Вашу подальшу фінансову підтримку на благо нашого журналу.

НАШ СОБОР

Пожертву можна переказати за такими банківськими реквізитами:
БО ВФСРД СОБОР, ВБО
Код отримувача: 37044719
Рахунок у форматі стандарту IBAN:
UA733052990000026004026802764
Назва банку: АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Приват 24
1. Завантажте додаток на pb.ua/apps
2. Увійдіть у додаток та натисніть
3. Відскануйте QR-код на квитанції
4. Оберіть картку для оплати

Підпишіться на наш канал YouTube